

Petrus Donders en de werken van barmhartigheid

Petrus Donders had een grote aanleg voor de prediking. Op zijn brieven na heeft hij echter geen geschriften achtergelaten. Hij was een man van de daad, een voorbeeld in het beoefenen van de zeven klassieke werken van barmhartigheid.

Petrus Donders bezocht vanuit Paramaribo de slaven op de plantages, voor zover dit hem werd toegestaan. Ook de leprozen die naar afgelegen en aanvankelijk ontoegankelijke oorden werden gebracht, ontbeerden de keuze om te verblijven waar zij wilden. Terugkeer naar de bewoonde wereld zat er voor hen niet in. Zelf aan een reis begonnen die hem nooit meer liet terugkeren naar Nederland, leefde Petrus Donders 27 jaar lang onder de melaatsen in Batavia.

Hij hielp hen bij het eten en drinken, want dat was moeilijk voor mensen wier vingers waren verteerd door de lepra. Hij zette zich ook in voor beter voedsel voor hen die zelf niet meer in staat waren om voor hun eigen voedsel te zorgen.

Hij verzorgde de zieken en hielp hen zich te kleden.

Petrus Donders, die bij zijn aankomst in Suriname enthousiast werd ontvangen, bedong beter onderdak voor de melaatsen op Batavia die oorspronkelijk geen houten vloeren in hun hutten hadden en daardoor letterlijk regelmatig in de modder zaten.

Vele overledenen begeleidde hij naar het kerkhof waar ook hij uiteindelijk werd begraven.

Begraafplaats op Batavia

Links

Vele groeperingen zijn betrokken bij de bevordering van de devotie tot de zalige Petrus Donders en het behoud van de plaatsen waar hij wordt vereerd. Hieronder vindt u de (web)adressen van de belangrijkste organisaties.

Het heiligdom in Tilburg, Peerke Donderspark 3, 5011 XL Tilburg, bestaat uit het gereconstrueerde geboortehuis van Petrus Donders, de put, de kapel en het park met daarin de kruiswegstaties en het Peerke Donders Paviljoen - Museum voor Naastenliefde. Het wordt beheerd door de Stichting Petrus Donders Tilburg: www.peerkedonders.nl/.

In het kerkelijk museum in het bisschoppelijk paleis in Paramaribo, Henck Arronstraat 14, Suriname, is er een vaste tentoonstelling over Petrus Donders ingericht: www.bisdomparamaribo.org/instellingen/kerkelijk-museum.

De graftombe bevindt zich in de kathedrale basiliek te Paramaribo, Henck Arronstraat 22-24: www.kathedraalsuriname.org/nl/petrus-donders.

Ook in het bedevaartsoord Batavia is er een vaste tentoonstelling over Petrus Donders ingericht. Kruiswegstaties voeren langs de kerk en eindigen bij het eerste graf van Petrus Donders. Batavia wordt beheerd door de Stichting Devotie Petrus Donders die ook de bedevaarten daarheen vanuit Paramaribo organiseert: www.bataviasuriname.com/site/.

Meer informatie over redemptoristen is te vinden onder: www.stclemens.org/.

De vicepostulator in Nederland is bereikbaar onder vicepostulator@peerkedonders.nl of Lusthoflaan 29, 2316 HX Leiden. De vicepostulator in Suriname is bereikbaar onder bawejossie@gmail.com.

Voor een overzicht van publicaties over Petrus Donders zie: www.meertens.knaw.nl/bedevaart/bol/plaats/761.

Devotionalia zijn te koop in het Peerke Donders Paviljoen te Tilburg en in de kathedrale basiliek te Paramaribo.

Zalige Petrus Donders C.Ss.R.

* 27 oktober 1809 Tilburg (NL)
† 14 januari 1887 Batavia (SR)

14 mei 1913 eerbiedwaardigverklaring
23 mei 1982 zaligverklaring

“Hij heeft hier den naam van een heilige. Bidden, zich versterven, aalmoezen geven is zijn genoegen. [...] Zijn inborst is zeer levendig – als onverstoortbaar in gemoedsstemming – minzaam in den omgang met zijn medebroeders.”

Mgr. Swinkels over Petrus Donders, 19-02-1867

Petrus Donders

In 1809 werd Petrus Norbertus Donders geboren als zoon van een eenvoudige Tilburgse thuiswever. Al jong wilde hij priester worden, maar zijn ouders waren niet vermogend genoeg om hun zoon naar de priesteropleiding te laten gaan. Dankzij de pastoor van de Goirkese kerk kreeg Petrus Donders een kans als werkstudent. Na zes moeizame jaren werd hij toegelaten tot het grootseminarie.

Hij wilde missionaris worden, maar werd niet toegelaten tot een missionair religieus instituut. Als enige van de toenmalige studenten op het priesterseminarie gaf hij gehoor aan de oproep van mgr. Grooff om de missie in Suriname te versterken. Daar kwam hij in 1842 aan. Na enkele jaren in Paramaribo werd hij in 1856 overgeplaatst naar de melaatsenkolonie Batavia. In zijn zorg voor de slaven en de melaatsen maakte hij geen onderscheid tussen rang of stand. Aan iedereen bood hij de helpende hand.

Nadat de missie in Suriname in 1865 aan de redemptoristen werd toevertrouwd, traden Petrus Donders en de enige andere overgebleven priester in 1866 toe tot die congregatie. Er kwam een medebroeder naar Batavia. Sindsdien trok Petrus Donders ook per boot het oerwoud in om de inheemse bevolking te bekeren. Met een korte onderbreking deed hij dit werk tot aan zijn dood in 1887.

Nadat het zaligverklaringsproces in 1900 werd opgestart, werden de stoffelijke resten van Petrus Donders overgebracht naar Paramaribo. Sinds 2010 liggen de relikwieën in een nieuwe graftombe in de kathedrale basiliek aldaar.

Graftombe
Petrus Donders

Zaligverklaring

Reeds tijdens zijn leven maakte Petrus Donders grote indruk door zijn vroomheid en volhardendheid, met als gevolg dat zijn overste direct na zijn overlijden de aanwijzing gaf een stuk van de mouw van zijn pij te bewaren, want Petrus Donders zou zeker een keer heilig worden verklaard. In 1900 is het proces daartoe opgestart. Dit heeft dertien jaar later geleid tot de eerbiedwaardigverklaring. Op 25 maart 1945 bevestigde de H. Stoel dat Petrus Donders de deugden heldhaftig heeft geleefd. In die tijd waren er voor een zaligverklaring nog twee wonderen nodig. Er waren weliswaar vele meldingen van gebedsverhoringen, maar pas in derde instantie werd het eerste wonder op voorspraak van Petrus Donders, dat al in 1929 had plaatsgehad, door de Kerk als zodanig erkend. Dankzij de dispensatie van het tweede wonder door Paus Johannes Paulus II in het jaar 1980 kon de zaligverklaring op 23 mei 1982 te Rome plaatsvinden.

Verering

Zowel in Tilburg als in Suriname wordt Petrus Donders al sinds zijn dood zeer vereerd. Zijn geboortehuis werd gereconstrueerd en op 14 januari 1931 opengesteld. De put waaruit het water voor de kompressen voor de wonderbaarlijk genezen Lowieke Westland kwam, bevindt zich naast de op 28 oktober 1923 ingezegende kapel in Surinaamse stijl, waar ook nu nog wekelijks een viering plaatsvindt.

Bij gelegenheid van de 200ste geboortedag van Petrus Donders werd op 27 oktober 2009 in het ernaast gelegen park met kruiswegstaties een museum paviljoen geopend. De vaste tentoonstelling vertelt het leven en werk van Petrus Donders.

Het heiligdom wordt beheerd door de Stichting Petrus Donders Tilburg.

De Stichting Devotie Petrus Donders beheert in Suriname het bedevaartsoord Batavia en organiseert maandelijks bedevaarten daarheen vanuit Paramaribo. Ook verzorgt zij het maandelijks Petrus Donderslof in de kathedraal. Sinds zijn eerbiedwaardigverklaring geldt Petrus Donders als apostel der melaatsen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog kwam het accent van de

verering lokaal echter elders te liggen: Petrus Donders werd aangeropen om de bommen aan Tilburg voorbij te laten gaan. Het vertrouwen van de bevolking in hem werd bevestigd, toen Tilburg op 27 oktober 1944, de verjaardag van Petrus Donders, werd bevrijd.

Heden, met name in het min of meer lepraloze Nederland, wordt in zijn verering vooral aandacht besteed aan de menslievendheid van Petrus Donders in het algemeen. Hij maakte geen onderscheid naar afkomst, rang, stand, religie of ras en kan ook nu nog worden gezien als een voorbeeldige beoefenaar van de zeven klassieke werken van barmhartigheid.

Voor de huidige multiculturele samenleving strekt hij tevens tot voorbeeld van verdraagzaamheid.

Heiligverklaring

Hoewel er sinds de zaligverklaring in 1982 nog vele meldingen van mogelijk onverklaarbare genezingen zijn ontvangen, kon tot nu toe geen tweede proces over een wonder worden gevoerd.

Ondertussen neemt de bekendheid van Petrus Donders nog steeds toe, niet alleen, omdat de redemptoristen wereldwijd aandacht schenken aan "hun" zalige, maar ook dankzij het werk van de civiele Peerke Donders Stichting voor leprabestrijding in Zuidoost-Azië. Daarnaast wordt de devotie tot Petrus Donders bevorderd door de onder 'Links' genoemde instellingen en personen evenals door steeds meer individuele gelovigen in de hele wereld voor wie hij een inspirerend voorbeeld van leven en werken is.

Kapel, put en geboortehuis in Tilburg